

ایضاح العقائد

مترجمی :

فاتح درس عاملو نندن کرک واعظ سابق ایلمینلی حاجی علی افندی زاده

محمد امین

تدقیق و مؤلفات شرعیہ مجاسنک ۱۵۰ تشرین اول ۳۲۸ تاریخلی رخصتیلہ

درس عادت

مشترک المنفعه عثمانلی مطبعه سی

۱۳۳۸

افاده

بو کتاب — قاضی بیضاوی بیض الله تعالی وجهه حضرت تلوینک
تفسیری محشیلرندن شیخ زاده دینمکه معروف عبدالرحیم
بن علی حضرت تلوینک بین الاشاعره والماتریدیه مختلف فیها
اولان فرق مسئلهنی ذکر ونظم الفرائد وجمع الفوائد اسمیه
توسیم ایلدیکی رساله مرغو به نک بعضاً مآلاً وبعضاً سائر کتب
دینیهدن استعانه طریقیه ترجمه سیدر . فضلاء بنامدن وعلماء
ذوی الاحترامدن اوده مشلی جعفر احمد زاده احمد افندی
مرحومک دخی اشبو نظم الفرائد وجمع الفوائد نام رساله .
پسندیده وبرکزیده لریدر دیو رساله مزبورده حین طبعده
ظهرنده بیان اولمشدر . هر مسلم ایچون وبالخاصه طلبه علوم
افندیلرجه کسب وقوف ایدلمسی لازم ولابد اولان مسائل مذکورده نک
ممکن مرتهبه شو صورتله ترجمه وایضاحی دین قارداش لریمزه بر
خدمت فاخره تشکیل ایده جکی کبی مؤلف مشارالیهک بو وسیله
ایله دخی رحمتله یادینه سبب اوله جفتندن طولایی . بو جرات
عاجزلری ایچون جداً موجب شرف بر غیرت اولمشدر . بناءً
علیه درون رساله ده حسب البشر وقوعی طبیعی اولان خطا لریک

مظهر عفو اوله جنى امل قويسيله جمله منك توفيقات سبيحانيه
مظهرى دعاى تكرر ايدى رز . ومن الله التوفيق .

شباط ۳۲۷

ردوس قلمسى

فاتح درسهاملرندن كرك واعظ سابق
ايلغلى حاجى على افندى زاده
محمدامين

ملك زاده

فؤاد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معلوم اوله که عمل صالحه اساس اولان اعتقاد صحیح ، اهل سنت والجماعات بولنان طائفه « اشاعره و ماتریدیه نك اعتقاد لریدر ، هر نقدر مذهبین بیننده مسائل قلیله آتیهدده اختلاف واریسهده او اختلاف احدهما آخری تضلیل و تبذیریه مؤدی اوله ماز . علامه عضد دیورکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر [ستفترق امتی ثلاثا وسبعین فرقة کلها فی النار الا واحدة قیل یا رسول الله ومن هم قال الذین هم علی ما انا علیه واصحابی] بوحدیث شریفده بیان بیوریلان فرقه ناجیه اشاعره و ماتریدیه - در . چونکه : بونلرک فرقه ناجیه اولمقلنی صلی الله علیه وسلم افندیملزه اصحابنک معتقداتنه کال متابعت والتزام ، وظواهر انصوصدن بلاضروره تجاوز ایتیموب مسائل معتقدده لرنده قطعیا عقله التفات ایتیمهرک آنجق قول رسول الله علیه وسلم واصحابی وتابعینه تمسک تام ایله تمسک ایللریدر . هرکیم که مشارالیهما مذهب لرندن برینه مخالف اولور فرق ضاله دندر . فتوای بزازیهده : خالق تعالی نك صفتی و اهل سنت والجماعت مذهبنک خصائصنی بیان وتلقین ایله مک اهم اموردن اولدینی وبالعموم جوامع و مساجد شریفه اماملریله وعظ ونصیحتیه تصدی ایدن ذواتک شرائط صلوة و شرایع اسلام و خصائص مذهب اهل حق جماعته تعلیم وتلقین جملة وظائف مهمه لرندن بولندینی ذکر

اولنور . وفي الحديث المؤمن اذا احب السنة والجماعة استجاب الله
دعائه وقضى به حوائجه وغفر له الذنوب وكتب له برائة من النار .
ايسته مختلف فيه اولان قرق مسئله آتنده ذكر اولنور .

برنجی مسئله

وجوب بارینک تفسیری حقنده

علماء حنفیه عندندہ . — وجوب بالذات [عدمہ قابلیتدن تنزہ ایدہ رک حقیقت نفسندہ، تحقق ایلکدر] واجب بالذات ، غیرک مدخلی اولقسزین حقیقتک تحقیقی واجب وثابت اولان شیدر . استدلاللری . — ذات واجب تعالی ، عدمی عقلا ممکن اولیان ذات اولدیغنه اجماعک وقوعی، ذات الواجب تعالی بی عدم سقت ایلامسی واول ذاته عدم لاحق اولمامسنى قطعاً ایجاب ایدر وبوده ذات الواجبده وجود ذاتنک عینی اولدیغنی جزم ایله وجوب الوجودی عدمہ قابلیتدن تنزہ ایدرک ذاتک نفسندہ تحقیق ایتمسילה تفسیر اولنقلنی ایجاب ایدر . اشاعره یه کوره . — وجوب بالذات شویله جه قابل تفسیردر .

ذات باری وجودنی مقتضیدر تعیر آخر ایله ذات ؛ وجوده علت تامه در . چونکه وجودک ضرورتی ثابتدر . وبوضو رتده ذات سببیه در غیر سببیه دکلدر بناء علیه ذات سببیه وجودک ضرورتی تحقیق ابتدعی وجوب ذاتی تحقیق ایدر . حنفیلرک اشاعره یه جوابلری . — وجوب ذات اوزرینه زائد اولیوب بلکه ذاتک عینی اولدیغنی ثابت اولدیه وجودک

ذاتی اقتضا ایله یکی تصور اولمه ماز موجود اولیان شیدن اقتضا ممکن و متصور اولمز [کما انه مالم یوجد لم یوجد اذا لا یجاد و فرع الوجود]
نته کیم موجود اولیان شی مؤجد اوله ماز چونکه ایجاد ایلک موجودیتک فرعیدر .

جواب آخر . — بالفرض ماهیت کندی وجودینه علت اولسه وجودی ایجادی اوزرینه تقدم ایتسی لازم کلور که بطلا نی در کاددر . احواله وجودک بالذات نفسنده تحقیق بالضرورة ثابت اولور .

« فائده »

حتی عندنده . — متصور و مفهوم اولان شیء ایچون بلا مدخل للغير تحقیق و موجودیت واجب اولور . حقیقت بولور ایسه او مفهوم ، واجب ، والا نفس مفهومندن ایچون عدمی واجب اولور ایسه ممتنع ، والا ممکندر برنجی به واجب بالذات ایکجی به ممتنع بالذات او چنجی به ممکن بالذات دنیلیر .

شافعی به کوره . — متصور اولان ذات وجودینی اقتضا ایدر ایسه واجب عدمی اقتضا ایدر ایسه ممتنع ایکسینی ده ایجاب ایتمز ایسه ممکندر .

ایکنجی مسئلہ

وجوب عدمی یا خود موجود میدر

علماء حنفیہ عندندہ . — وجوب ذات اوزرینہ زائد
برشی اولمادینی کی معدوم ویا امر اعتباریدہ دکدر .
اشاعرہ یہ کورہ . — وجوب امر اعتباریدر خارجدہ
وجودی یوقدر .

حنفیلرک دلائلی . — وجوب ، وجودی مؤکدر ؛
بالفرض وجوب عدمی اولسہ احد تقیضین آخرک تا کیدینہ
سبب اولماسی لازم کلور بوایسہ محالدر . برده وجوب ، لا وجوبہ
مناقضدر لا وجوب تحتندہ داخل یا ممتنع ویا خود ممکن خاص اولور .
حالبو کہ بونلرک ہر ایکسینکدہ معدوم اولقلنی جائزدر لا وجوب
معدوم اولور بوصورتدہ وجوب موجود اولور تقیضین دن
ریسنک البتہ ثبوتی ضروریدر . بونلکہ برابر وجوب منفی اولسہ
نفی وجوب ایلہ وجوب نفیدہ فرق یوقدر . بو تقدیردہ
واجب الوجوددن وجوب نفی لازم کلور . جناب حق ایسہ
یوندن منزہدر .

اشاعرہ نلک دلیلی . — وجوب امر اعتباریدر . چونکہ
وجوب موجود اولسہ یا نفس ماہیت اولور یا خود ماہیتدہ داخل
ویا ماہیتدن خارج اولور بونلرک ایکی اولکیسی باطل اولور .
زیرا وجوب ماہیتلہ وجود بینندہ برنسبتدر بودہ بالطبع ماہیتدن

متأخر در او چنجیسی واجبك ممكن اولماسنك جوازنی اقتضا
ایدر زیرا برشیتك ماهیتدن خارج اولان محتاج اولور محتاج
اولنجه ممكن اولور ممكن اولدیعی واجبدن زوالی جائز اولور .
بو حالده وجوبك امر اعتباری اولدیعی ثابتدر .

حنفیلك جوابی . — اولکیسنی اختیار ایده رز . لكن
وجوبك ماهیتله وجود بیننده نسبت اولدیعی تسلیم ایدیه من .
چونكه : وجوب عین حقیقت واجبدر بونكده برهانی ثابت
اولدی ، اولیه ایسه وجوب نسبت اولیق ممكن دكلدر . « كافی المواقف
و شرحه »

اشاعره نك دلیل آخری . — وجوب وجودی اولسه
وجوب ایچون وجود اولیق لازمكلور غیرییه وجودده مشارك
اولوب بعض خصوصیتده ممتاز اولور . بو حالده وجودی ماهیتك
غیری اولور . اگر ماهیتك وجوب ایله اتصافی واجب اولسه
وجوب ایچنده دیگر وجوب اولور . بوده تسلسلدر ماهیت
وجوب ایله اتصافی واجب اولماسه ماهیتدن وجوبك زوالی ممكن
اولور حین زوالنده واجب واجب اولدیعی حالده قاله من .

حنفیلك جوابی . — تسلسل تسلیم اولنه من چونكه
وجودك وجودی عین وجود اولدیعی کی وجوبك وجوبیده
عین وجوبدر . تسلسل تسلیم اولنسه وجوب عین الذات
اولدقدنصرکه جائزکه وجوبك وجوبی وما بعده من المراتب امره
اعتباری اولسون زیرا : طبیعتك افرادندن بر فردك وجودی

جميع فردنك وجودي استلزام ايتمز [كايستغاد من الصحائف
والمواقف وفي الاربعين ، المعارضات باسرها متعارضة] يعنى
وجوب خارجده عدم محض - او ايسه خارجده برشى واجب اولمغله
موصوف اوله مز بو ايسه واجب الوجود لذاته نك نفى اقتضا
ايدركه امر محالدر .

اوچنجى مسئله

وجود ذات اوزرينه زائد ميدر عيني ميدر

علمای حنفيه عندنده . — وجود ذات واجب الوجود
حضرتلى اوزرينه زائد دكلدر .

حنفيك دلائلى . — وجود ذات اوزرينه زائد بر صفت
قديمه وقائم بالذات اولسه ذات ايله وجودك قيامندن اول ذاتك
وجودى لازمكلىر . بو حالده بر شيك ايكي كره موجود اولمى
لازمكلىر بو ايسه باطلدر . [وتقدم الشئ على نفسه] لازمكلىر اكر
وجود سابق وجود لاحقك عيني اولورسه ، يا خود وجود سابق ماهيته
قائم بر صفت اولسه وجود ماهيت ايله قائم اولمزدن اول ماهيت ايجون
وجود نالك لازمكلور بوندنده الى غير النهايه وجودات تسلسل
ايتك لازمكلور بوده ممتنعدر .

علماء اشاعره عندنده . — وجود ذات واجب الوجود
اوزرينه زائددر .

دلیلبری . — وجود الواجب ماهیتنه مقارن اولماسه بلکه ماهیتک عینی مجرد قائم بذاته اولسه او وجودک تجردی و بذاته قیامی یا ذاتنددر تجرد ، مقتضای ذات اولدی اویله ایسه هر بر وجود ولو ممکنک وجودی اولسون مجرد اولق لازم کلور باطلدر و یا خود وجودینک تجردی ذاتنک غیر یسنددر . تجرد ، غلت منفصله دن اولمش اولور وجودک ذاتیه قیامنده و تجردنده عبره محتاج اولدیغیدن واجیك واجب اولماسی لازم کلور بوده خلف و باطلدر .

حنفیله جوابی . — مسئله نزاع ابتدا موجودات بیننده مشترک اولان وجودده دکل ، وجود خاصده در . وجود دنیله دیکر زمان مبدا ممکنات مراد اولنوب واجیبه امر زائد دکلدر . بلکه ماهیت ، واجیك عینی ، قائم بذاته و ذاتنک خصوصیتنی مقتضی وجود مجرددر ؛ مبدأ ممکناتدر بوندن وجود باری به ماهیتده مخالف اولان سائر وجوداتک مجرد و مبدأ اولماسی لازم کلر . [وبهذا القدر تم الجواب]

« فائده »

اهل حق عندند بر شیئک وجودی دیمک ماهیتنک عینی دیمکدر . مثلاً : انسانک وجودی حیوان ناطق اولمقلغنک عینیدر حیوان ناطق موجوددر وجود دکلدر یعنی موجودک

مفهومی ماهیت دیکدر وجود ایسه عرض عامدر موجود ایله
وجود بیننده کی فرق بودر .

دردنجی مسئله

بقا ، وجود مستمر میدر ، یوقسه وجود اوزرینه زائد میدر .
حنفیله ائک عندنده . — بقا ، وجود مستمر در . یعنی نفس
وجود در ، وجود اوزرینه بر امر زائد دکلدر .
دلایلی . — بقا ، نفس وجود اولمایوبده وجود اوزرینه
زائد بر صفت اولسه ائک ایچونده بر بقا اولمی لازمکیر .
چونکه : بقا باقی اولماسه موجود باقی اولمز چونکه : وجودک
بقاسی بقا واسطه سیله در . بقانک زوالی ایسه مفروض دیگر
بر بقایه لزوم کوریلور و بو کیفیت بقاآت موجوده مرتبه نك
تسلسلنی ایجاب ایدم جکندن بقا وجود اوزرینه زائد بر صفت
اولمیوب بلکه عین وجود اولدینی تحقق ایدر .
ابوالحسن الاشعری و توابی عفدنده . — بقا ، وجود
اوزرینه زائد بر صفت وجودیه در .

دلایلی . — واجب بالضرورم باقیدر . او حالده عالم وقادرده
اولدینی کی واجبک کندی سیله قائم بر معنی بولنق لابدر . اوده
بقادر . بو تقدیرده بقا ، وجوددن عبارت اولمایوب وجود اوزرینه
زائد اولق لازمکیر . زیرا وجود بدون البقا متحققدر چونکه

ابتداء حدوثه وجود بقا من متحقق در بعد الحدوث بقا دن عبارت اولان صفت تجدد ایدر .

حنفیلرک جوابی . — بقاء دن معقول زمانی اولما مننده وزمانده واقع اولما مننده جزمله باقینک ایدا موجود اولمسیدر چونکه : وجود واجب تعالی به قیاس اینله زمانیا تده بولندیقی ماضی ، حال ، استقبال ، بولنه من والا وجود باری زمانی اولمق لازمکلور .

« فائده »

محققن اشاعره عندنده . — قدم ، وجود اوزرینه سابق اولان عدمی سلب ، بقا ، وجوده لاحق اولان عدمی سلب معنارینه کلیر ایکسیده صفات سلبیه دندر .

بشنجی مسئله

« قدرت حقنده »

مشایخ حنفیه عندنده . — قدرت ، الله تعالی نك صفت ازلیه سیدر . ترکه تمکن واقتدار و صدور الاثر صحیح اولمق معناسنه اراده به موافقت اوزره تعلق ایدر .

عقلادلیللری . — مثلاً : بر فعله قادر ، اوفعلی بعضاً ایجاد ایدر بعضاً ایتمز . حق تعالی حضرت تلی سماءه متعدد شمس

وقر خلقنه قادر ایدی مع هذا بویه متعدد خلق بیورمدی .
 شو نفی واثباتک صحتی حق تعالی نک عقلا موجد اولقلنی قادر
 اولقلغنه مغایر اولدیغنه دلالت ایدر . صحایف صاحبی دیورکه
 [كان الله تعالى قادرا على خلق الشمس والاقمار في هذا العالم لكنه
 ما خلقهما فالقدرة حاصله دون التخليق فهما متغايران] وفي التعديل
 [ان القدرة ثابتة على المعدومات لا التكوين] یعنی معدومات
 اوزرینه قدرت ثابتدر تشکیل ثابت دکلدر .

مشایخ اشاعرهیه کوره . — قدرت ؛ مقدوراتده علی
 سبیل الجواز مؤثر برصفتدر . یعنی بطریق التأثير تعلق ایتمسی
 وبطریق التأثير تعلق ایتماسی جائز اولور .

اشاعره نک دلائلی : قدرت ، مقدوراتده علی سبیل الجواز
 مؤثردر ، یعنی تأثیر ایله تعلق ایتمسی ، وایتماسی جائزدر .
 صفت خلقده مخلوقاتده تأثر ایتمسی وایتماسی جائز اولسه بعینه
 قدرت اولور بناءً علیه تأثری قدرتدن تجرید ایله صفت
 اخری عدایک صحیح اوله مز . خلق صفتی علی سبیل الوجوب
 مؤثره اولسه حق تعالی نک موجب اولوب مختار اولماسی
 لازم کلیر بوده محالدر .

خفیلرک جوابی : — خلق صفتنک مخلوقده تأثری علی
 سبیل الوجوبدر . یعنی جناب قادر مطلق مرته زمان خلق
 ایدرسه مخلوقک وجودی واجب اولور بویه اولماسه عجز لازم کلور
 اما خلق صفتنک باری تعالی نک اختیاریله تعلقی که حصول ایله

مرادده بود در علی سبیل الجواز در هر نه زمان دیر ایه خلق ایدردیلر
ایسه خلق ایتمز قدرت ایه بونک عکسنه در زیرا: قدرتک مقدورده
تأثیری علی سبیل الجواز و قدرتک الله ایچون حصولی علی سبیل
الوجود بر بناء علیه خلق صفتی ایچون ایکی جهت واردرکه
آنلرده جهت ایجاب ، جهت جوازدر .

جهت ایجابدن حق تعالی نک موجب اولماسی لازمکلمن
زیرا ایجاب دیمک [متی خلق وجب و جودالخلق] دیمکدر .
جهت جوازالخلق ایه ، جهت جواز قدرتک ، غیریدر حتی
قدماء حنفیه عتدنده [له الخالقیه ولا مخلوق] کلام مشهوریده
بوکا اشارتدر یغنی فعل جانبیه ترک جانبیه تعلق جهتمندن قدرته
مغایر اولماسیدر .

التنجی مسئله

« الله تعالی نک اراده صفتی محبت و رضایی متضمن و مستلزم میدر
دکلیدر

مشایخ حنفیه کوره : — اراده صفتی محبت و رضایی مستلزم
دکلدر [ولا یرض لعماد الکفر] [والله لا یحب الفساد] ، آیت
کریمه لری حق تعالی حضرت تلرینک کفر و فساد راضی اولمدیغنه
قطعی صورتده دلیل در حالبوکه بونلر اراده الیهیم نک تعلقیه
حصوله کلیرلر .

اراده رضا ، محبتی مستلزم اولمدیغی ثابت اولدی .

مشایخ اشاعره عندند: محبت ، ورضا ، و اراده ، بر معنایه در
 زیرا : مرضی و محبوب اولیان شیء مراد اولماز . [ولا یرضی
 لعباده الکفر] ایت کریمه سی لایرضی الکفر دینا معناسنه در یعنی
 حق تعالی کفره دین اولدینی حالدی بلکه دین اولقی یونشندن
 و دین اوله رق یعنی کفرک دین اولسنه راضی اولماز دیمکدر .
 حنفیلرک جوابی : اراده نک محبوب و مرضی به تعاقی انحق
 بطریق التغلیبدر . بطریق اللزوم دکلدر . زیرا چوق کره
 انسان ، لحکمة و لنکمة نفسنده اراده ایتدیکی شیئک وجودینی
 کریه بولور .

مثلا : بر مریض شرب داوی اراده ایدر لیکن مشروبی کریه
 بولور . كذلك وجودندن خلل لازمکلان بر امر محبوبک
 حصولی اراده ایتمز

ابن همام مسایره نام کتابنده دیور که شو آیت کریمه ده حق تعالی دن
 رضا ، فعل اوزرینه ثوابدر . یا خود اعتراضی ترکدر محبت
 و رضانک خلافتی اراده نصوص قرآنییه مخالفدر .

« فائده »

بومسئله ده کفر و معاصی الله تعالی نک قضاسیله در قضایه رضا
 واجبدر او یله ایسه کفر و معاصی به رضا واجبدر بوده کفردر
 دیه سوال وارد اولمز چونکه : بالاتفاق کفر مقضیدر قضا

دکدر .. رضائك وجوبی قضایه در مقضی به دکدر . زیرا :
 الله تعالی نك كفری خلقی ، خلقه راضی اولسی ، انجق كافرك
 سوء اختیارینی مجازات ایچوندر . بوده مخلوق اولان کفره رضایی
 مستلزم اولماز كذلك کفره اعتراضی ترکی ده مستلزم اولمز چونکه :
 کفر ایله اتصاف منکر در کفری خلق و ایجاد منکر دکدر .
 مثلاً : بر مصورك ماهرانه خنزیر رسمنی ترسیم ایلدیکی وقتده
 فعل ترسیم ممدوح اولوب مصور کریمه اولدینی کی .

یدنجی مسئله

الله تعالی نك سمع ، وبصر ، صفتلری حقنده

حنفییه عندنده . — الله تعالی نك سمع وبصر صفتلری
 مسموعیت و مبصریت شانندن اولان موجوداته تعلق ایدر .
 مبصر اولق و مسموع اولق شانندن اولیانلره تعلق ایتمز .
 وعامه متکلمین ده بونی اختیار ایلشلردر .

دلیللری . — مبصر اولق و مسموع اولق شانندن
 اولانلره واجب تعالی نك سمع وبصر صفتلرینك تعلق بلا انکار
 کتاب وسنتدن مفهومدر بونلرك غیری به تعمیم ، کندیینه اعتماد
 اولنور . دلیل شرعی به مستند دکدر عقائد اسلامیه ایسه شرعدن
 مأخوذ اولسی واجبدر . بناء علیه تعمیم اولتماز .

مشایخ اشاعره وتوابعنه نظراً . — سمع وبصر صفتلری

جميع موجوداته تعلق ايدر . يعنى حق تعالى عالم ازله ذات عليه سنى وبالجملة صفات وجوديه سنى كورر و ايشيدر ولايزالده ذوات و كرك اصوات قيلولندن اولسون كرك بشقه قيلولدن اولسون جميع صفات موجوده كائناتك كليسى كورر و ايشيدر چونكه مبصر ك باصره ايله ادراكى واجب اولميوب بلكه سامعه ايله ادراكى جائز اولور لكن عادت اليه باصره استعمالى آئنده مبصرى ادراكى افاضه ايتمكه جاريدر بو تقديرده الله تعالى به مبصراتك انكشافى صفت بصره توقف ايتيوب بلكه سمع صفتيله دخى انكشافى صحيح اولور وبالعكس .

حنفيه ك جوابى . — بو ذكر ايتدكلى شيتك تعميمه دلالتى تسليم اولنسه رآى مجردده قالير بوده نظر شرعه بدعت صايلور علم توحيدده بدعت اوله جنى بطريق الاولى در .

صرح به الشيخ على القارى فى شرح الفقه الاكبر

[امام نسفى عمده شرحنده ديوركه] اجتماع نقيضين كى معدوم ممتنع اتفاقا رؤية الله تعلق ايتمز لكن معدوم ممكنه رؤيت تعلق ايدوب ايتمديكنه دائر علماييننده چوق مناظره واقع اولدى بخارى و سمرقند علماسى معدوم ممكنكده عقلا و نقلا غير مرئى اولديغنه دائر فتوى لر وير مشلردر . مثلاً : عالم خلق اولنمزدن اول مرئى ميدرد كليدر . نقلا دليل [فقد افتوا بانّه مستحيل الرؤية] معدوم ممكنك رؤيتى محال اولديغنه متكلمين و مفسرين كرامده ذاهب اولمشلردر معدومك غير مرئى اولديغنه عقلا دليل شودر .

مثلاً : بر بیاض قلیك سیاهلنی فی الحاله معدومدرا کر بوسیاهلنی
حق تعالی کوررایسه یا بوقیلده یا خود دیگر قیلده کورر اکر
بوقیلده کوررایسه بر جسمك آن واحدده هم بیاض و همده سیاه
اولسی لازم کلور که محالدر اکر دیگرنده کوررایسه اوبشقه
بوشقه در سیاه ایله متصف دیگر قیل اولق لازم کلور بلا محل
کوررایسه اوده محالدر محال ایسه بالاتفاق غیر مرئی در ،

سکزنجی مسئله

صفت کلامه دائر در

حنفیلره کوره . — حق تعالی حضرتلرینك کلامی بلا
کیفیتدر یعنی ذاتیه قائم کلام ازلیسنه دیله دیکی آدمی بلا صوت
ولا حرف مطلع و قولنی اکا اظهار ایتکدر . بعض علماء کلام الله
معنای واحددر جناب حقدن سماعی تصور اولنه ماز دیشلرایسه ده
قول اللهك بلا کیفیه ظهوری بونی رد ایدر . و امام اعظمدن
مشهور اولان شو کلامده حضرت موسی کلیم خدایه کلام قدیم
اقدس ازلینك مضمونیه سویلدیکشه . « و لما جاء موسی لمیقاتنا
و کلمه به » آیت کریمه ده دلالت و معنای واحد اولمادیغنه ده شهادت
ایدر « امام رستغینی » « ارشاد » ده بوعبارات معانی بی لغویه به
واشخاص واحواله دلالت ایدر دیور ، موسی ، و کلامی ، فرعون
و فرعونك غرقی کی . و بونلری ازله ذکر و اخبار ایلمسی کلام تنسیدر